

ΧΑΡΑ ΟΛΕΘΡΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

« Ἡ γὰρ πάντα ἔδω κάτου
« Ἀδελφὴ τῆς συμφορᾶς »
Ἰούλ. Τυπάλδος.

ΕΚΕΙΝΗ ὠνομάζετο — ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη —
Σμαράγδω· εἶχε δέκα ὀκτὼ ἔτη, μαύρους καὶ ἐκ-
φραστικούς ὀφθαλμούς, πυκνὴν δὲ καὶ οὕλην τὴν
κόμην ὡς ἐὰν ἦτο αἰθιοπίς.

Ὅσάκις ἐμειδία τὰ ῥόδινα χεῖλη της μετὰ τοσαύτης χάριτος
διεστέλλοντο, ὥστε αἱ δύο λευκαὶ σειραὶ τῶν ὀδόντων της
ἐφαίνοντο στιλπνότεραι τῶν μαργαριτῶν ἐν τῷ ῥοδίῳ αὐτῶν
πλαισίῳ.

Ἡ χροιά τοῦ προσώπου της ἦτο λευκή, πρὸς τὸ σιτόχρουν
μᾶλλον ἀποκλείουσα. Ἡ κατατομή αὐτῆς ἀγέρωχος καὶ ὑπε-
ρήφανος κατατομή, ἦτο ὁμολογουμένως ἀξία μεγάλης καλλι-
τεχνικῆς χειρός. Ἡ πρὸς τὰ κάτω κλίσις τῆς ρινός, αἱ ἐξοχαὶ
καὶ τὰ κοιλώματα τῶν χειλέων ὡς καὶ τῶν βλεφάρων, ἡ τόν-
νευσις τῶν μῆλων τῶν παρειῶν καὶ τοῦ πώγωνος, αἱ μικραὶ
καὶ μαῦραι βλεφαρίδες, αἵτινες ἐξηπλοῦντο ἐπὶ τῶν κοιλωμάτων
τῶν ὀφθαλμῶν, ὅταν αὕτη μάλιστα ἐθεώρει πρὸς τὰ κάτω, — κα-
θίστων αὐτὴν τελείαν ὠραιότητα.

Ἡ Σμαράγδω ἦτο ζωηροῦ χαρακτῆρος κόρη, ἀποφασιστικὴ
καὶ γεναιόφρων, εὐσεβὴς δὲ καὶ εἰς ἄκρον ἐλεήμων καίτοι πτω-
χῇ, καρδία εὐχίσθητος καὶ ἀγαθῇ.

Πατέρα καὶ μητέρα δὲν ἐγνώρισεν· ἦτο μόλις τριῶν ἐτῶν
κοράσιον ὅτε ἀπώλεσεν αὐτούς, ἡ μόνη δὲ συγγενῆς της ἐπὶ
τῆς γῆς, ἡ μάμμη της, ἥτις καὶ τὴν ἀνέθρεψε, βλέπουσα αὐτὴν
ταχέως ἀυξανομένην καὶ τὸ μικρὸν αὐτῆς στῆθος ἐξογκούμενον,
τῇ εἶπε μίαν ἡμέραν:

— Αἱ εἶνε καιρὸς περὶ, Σμαράγδω μου νὰ εὐροῦμε ἓνα καλὸ
σπίτι, μὲν καλὴ καὶ τίμια φαρμίλια δι' ἐσέ, νὰ μπῆς νὰ προ-

φυλαχθῆς, κόρη μου, νὰ οἰκονομήσῃς τίποτε χρήματα ὡς ποῦ ὁ παντοδύναμος Θεός, ἂν εἶνε γραφτό σου, νὰ σοῦ στείλῃ καμμία καλὴ τύχη. Ἀπὸ ἐμὲ τί ἡμπορεῖς νὰ περιμένῃς περὶ; τὸ ἓνα ποδᾶρι μου εἶνε ἔς τὸν τάφο, ἔπειτα ξεύρεις ὅτι δὲν ἔχεις καὶ τίποτε.

— Ναί, καλότυχη, τὸ σκέπτομαι καὶ ἐγὼ αὐτό, ἀλλ' ἐσύ τί θὰ γείνης;

— Θὰ κοιμοῦμαι ἡσυχότερα, ἀφοῦ θὰ ξέρω ὅτι εἶσαι σύ προφυλαγμένη ἀπὸ τοῦ κόσμου ταῖς πονηριαῖς καὶ τὰ κακά, ἔπειτα λίγο ψωμί δὲν θὰ χαθῇ καὶ γιὰ μένα, ἔχει ὁ Θεὸς παιδί μου...

— Ἀφοῦ τὸ θέλεις νὰ γίνῃ! ἀπεκρίθη ἡ καλὴ κόρη.

Καὶ ὄντως ἐγένετο· πρὸ ὀκτῶ ἡδὴ μηνῶν ἡ Σμαράγδω ὑπερετεῖ ὡς θαλαμηπόλος παρὰ τινὶ καλῇ καὶ τιμίᾳ οἰκογενεῖᾳ ἧς ἀπέκτησε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην.

* *

Ἐκεῖνος ὠνομάζετο Γεώργιος, εἶχε συμπληρώσει τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ὑπηρετεῖ ἐν τῷ στρατῷ ὡς κληρωτὸς τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς. Ἦτο εὐσαρκος καὶ ῥωμαλέος, ἀνὴρ μᾶλλον ἢ νεανίας, μὲ ὠραίους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ξανθὴν κόμην, μ' ἓνα μικρὸν ἀλλὰ μετὰξινον μύστακα καὶ δύο στρογγύλης καὶ ῥοδίνους παρειὰς ὡς μῆλα, μ' ἓνα μεδίαμα πάντοτε εἰς τὰ χεῖλη, ἀποκαλύπτων ὅλην τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὴν ἀγαθότητα, καὶ ἐν ἀνάστημα ἐξ ἐκείνων ἅτινα εἰσὶν ἡ ζωηροτέρα ἔκφρασις τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἰσχύος· ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸ βαθυκύανον χρῶμα τῆς στρατιωτικῆς στολῆς, μετὰ τῶν ἐρυθρῶν περιρραμμάτων καὶ τοῦ περιλαιμίου, τὸ ξίφος, ἡ ζώνη, τὸ πιλίκιον, τοσοῦτον ἡρμοζον εἰς τὸ διαφανὲς ἐκεῖνο καὶ ῥοδόξανθον πρόσωπον, ὥστε πᾶς τις θὰ ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ νεανίας ἐκεῖνος ὁ τόσον εὐγενεῖς ἔχων τοὺς χαρακτῆρας, πρὶν ἢ καταταχθῇ ἐν τῷ στρατῷ ἦτο πτωχὸς τις ζυλουργός, οἱ δὲ γονεῖς του ἀφανεῖς καὶ πτωχοὶ γεωργοί.

Ὁ ἀξιότιμος λοχαγὸς εἰς τὸν λόχον τοῦ ὁποῦ κατατάχθη ὁ Γεώργιος, ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας ἐξεφράσθη εὐμενέστατα ὑπὲρ αὐτοῦ, διέγνω εἰς αὐτὸν ἓνα τίμιον ἄνθρωπον καὶ ἓνα καλὸν στρατιώτην.

Ὑπήκουεν ὡς παιδίον εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων του πάντοτε, ἀλλ' ἐξανίστατο καὶ ἐδρυχάτο ὡς λέων ἐάν ποτε

ἄξεστός τις λοχίας τὸν ἐξυβρίζε μὲ τὴν συνήθη εἰς τοὺς στρα-
τῶνας ἀσέβειαν.

Οἱ συστρατιῶται τοῦ πάντες τὸν ἡγάπων καὶ τὸν ἐσέβοντο· οἱ γλυκεῖς τρόποι τοῦ, ἡ φυσικὴ καὶ εἰλικρινὴς καλοκαγαθία τοῦ, ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη, ἦν πρὸς πάντας ἀνεξαιρέτως ἐδείκνυε, κατέστησαν αὐτὸν τὸν ἀγαπητότερον ἐν τῷ στρατῶνι.

Μίαν ἡμέραν παρεπονέθη ὅτι ἔπασχε ἀπὸ πονοκέφαλον ἐνῶ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ πρὶν ἐκστομίσει τὸ παράπονόν του, πέντε στρατιῶται ἐπαρουσιάσθησαν νὰ τὸν ἀντικαταστήσωσιν.

Τὴν μόνην χάριν, ἣν ἐζήτει παρ' ὅλων, ἦτο νὰ μὴ τὸν ἀπομακρύνωσι τοῦ στρατῶνος· ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας ἀνελάμβανε εὐχαρίστως, ἔφθανε μόνον νὰ μὴ ἐξήρχοντο τῶν ὀρίων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ στρατῶνος. Καὶ τοῦτο τὸ κατώρθωσε διὰ τῆς ἀγαθότητός του.

* *

Ἡ οἰκία, ἐν ᾗ ὑπηρετεῖ ὡς θαλαμηπόλος ἡ Σμαράγδω καὶ ὁ στρατῶν τοῦ Γεωργίου ἔκειντο ἀκριβῶς ἀντικρυ, ἀλλ' ὀλίγον μακρὰν· τὴν ἀπόστασιν ταύτην κατεμέτρησε μίαν ἡμέραν ὁ Γεώργιος καὶ εὗρεν ὅτι ἐξήκοντα βήματα μόνον τὸν ἐχώριζον ἀπὸ τὴν καλὴν τοῦ Σμαράγδω, ἣν τόσον ἡγάπα καὶ παρὰ τῆς ὁποίας τόσον ἀντηγαπᾶτο.

Καὶ ἡγαπῶντο ἀληθῶς μετὰ πάθους, ὡς ἀγαπῶσι πάντες οἱ κατὰ πρώτην φορὰν ἀγαπῶντες.

Κατ' ἀρχὰς ἀντήλλαξαν τὰ πρῶτα τῆς συνεννοήσεως βλέμματα, κατόπιν τὰ συνήθη ἄνθη, καὶ κατόπιν τὰ τετριμμένα μὲν ἀλλὰ πάντοτε νέα καὶ ὠραῖα τῆς ἀγάπης λογία· καὶ ὁμοῦ δὲν ἦσαν εὐτυχεῖς, παρεπονοῦντο ἀμφοτέροι κατὰ τῆς τύχης των, ἐστέναζον, χωρὶς νὰ γνωρίζωσι διατί, ἡσθάνοντο ὅτι κάτι τι ἐπίεξεν, ἐβάρυνε τὴν καρδίαν των, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ ὀρίσωσιν αὐτό· καὶ ὁσάκις κατελαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ ἐφιάλτου τούτου τῆς μελαγχολίας, μίαν μόνην εὑρίσκον παρηγορίαν, τὰ δάκρυα καὶ νὰ βλέπωσιν ἀλλήλους. Βραδύτερον ἐνόησαν ὅτι ἡ ἀγωνία των αὕτη προήρχετο ἐκ τοῦ πόθου τοῦ νὰ θλίψωσιν ἀμφοτέροι τὰς χεῖρας καὶ νὰ ἀνταλλάξωσιν ἐν θερμὸν ὡς ὁ ἔρωσ των φίλημα.

Ἐβλέποντο μακρόθεν, ἐκ τοῦ παραθύρου, καθ' ἐκάστην, δεκάκις ἰσως τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ δὲν ἤρκει τοῦτο μόνον ἥδη

δι' αὐτούς, τὰ χεῖλη των ἐδίψων φιλήματος καὶ τὰ στήθη των ἐναγκαλισμῶν!

Ἡ νεότης καὶ ὁ ἔρως εἰσὶν ἀκόρεστοι θεότητες!

Μίαν ἐσπέραν ἀπεφάσισαν νὰ συμπεριπατήσωσι μέχρι τῆς παραλίας ἀπεχούσης ἡμίσειαν ὥραν τοῦ στρατῶνος. Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν θὰ ἐβλεπον ἐκ τοῦ πλησίον ἀλλήλους δι' αὐτὸ ὅλη ἐκείνη ἡ ἡμέρα τῆς προσδοκίας ἐφάνη αἰωνία δι' αὐτούς.

«Νὰ σὲ περιμένω λοιπὸν χωρὶς ἄλλο ἀπόψε, Σμαράγδω μου;

— Βεβαίότατα, ἔλαβα τὴν ἄδειαν καὶ ἀπὸ τὴν κυρίαν.

— Δόξα σοι ὁ Θεός, ἐπὶ τέλους τὸ ἀπεφάσισε.

— Ναὶ ἀλλ' ἀφοῦ τῆς τὸ ἔκαμα πλέον ζήτημα: ἢ θὰ μὲ ἀφίνει νὰ περιπατῶ κάποτε μαζί σου ἢ θὰ φύγω... Τῆς εἶπα ὅτι εἶσαι συγγενής μου.

— Σμαράγδω μου.....

— Ναὶ... Σμαράγδω σου... καὶ ἔπειτα παραπονεῖσαι ὅτι δὲν σὲ ἀγαπῶ!»

Καὶ οἱ ἐσπερινοὶ περίπατοι ἐγένοντο συχνότεροι...

Περιεπλανῶντο ἡσύχως.

Στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονός του ἡ Σμαράγδω περιεπάτει, θεωροῦσα μετὰ προσοχῆς τοὺς χάλικας, οὓς ἐξετόπιζε διὰ τῆς ἄκρας τοῦ ἐλαφροῦ καὶ εὐστρόφου ποδός της, καὶ ἀκροαζομένη ἐκεῖνον, ἐνῶ μὲ ὕγρους ὀφθαλμούς καὶ καταπόρφυρος τῇ ὠμίλει.

Τί ἔλέγον ὑπὸ τὸ γλυκὺ φῶς τῆς σελήνης, κρατοῦμενοι ἐκ τῆς χειρός, ὡς μαθηταὶ δημοτικοῦ σχολείου; μυρία πράγματα βεβαίως, ἅτινα δὲν λέγονται, οὐδὲ δύναται τις καλῶς νὰ ἀκροασθῇ αὐτὰ εἰμὴ μόνον ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην.

Ἐνεθυμήθησαν τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἔρωτός των.

«Θυμοῦμαι, τῆς ἔλεγεν ὁ Γεώργιος, ποῦ κάθε πρῶτ' ὅτε ἐβλεπα τακτικὰ εἰς τὸ παράθυρό σου καὶ ἀπὸ μακρὰ σὲ ἄκουα νὰ τραγουδᾷς τρυφερὰ τραγουδάκια, ἐγὼ ἐκαμόνουμουν ὅτι κάποιον ἐπερίμενα εἰς τὸ δρόμο, ἀλλ' ἐσὺ ἔπαυες τότε τὸ τραγοῦδι διὰ μιᾶς καὶ μιλοῦσες μὲ τὸ καναρίνι σου ἢ ἐπότηζες τὴν γάστρα μὲ τὸ βασιλικό, καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμνες μὲ μιὰ τέτοια μαγευτικὴ χάρι, ὅπου μὲ ἐτρέλλαινες.

Θυμοῦμαι ἀκόμη τὴν πρώτην φορὰ ποῦ μοῦ χαμογέλασες, ἐφορούσες ἓνα μεταξωτὸ χίτρινο μαντήλι ἔς τὸ λαιμό σου, καὶ

μέ τὰ μαῦρα μάτια σου καί τὸ μελαγχρινό σου πρόσωπο σὺ ἔπιανε τόσῳ καλὰ!»

— «Ὅλα τὰ ἐνθυμοῦμαι — ἀπεκρίνετο ἐκείνη — ὅταν τὰ μάτια σου ἐγύριζαν κατ' ἐπάνω μου καί ἀπὸ μακρὰ ἔβλεπα τὰ χεῖλη σου κάτι νὰ μοῦ λένε, χωρὶς νὰ τὰ ἀκούω, χαρὰ καὶ λύπη μαζὺ μοῦ ἔσφιγγαν τὸ στήθος καὶ ἡ πνοή μου δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐβγῇ. Ἀχ! ὅταν ὅλοι μαζὺ οἱ στρατιῶται πρῶτ' πρῶτ' καὶ ἀπὸ τέσσεροι εἰς τὴ γραμμὴ ἀπερνούσατε ἀπὸ τὸ παράθυρό μου διὰ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ μάτια μου ἐσκοτίζοντο ἀπὸ τὸ λαμποκόπισμα ποῦ ἔκαμναν ἡ λόγγες εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἐγὼ ἀνάμεσα σὲ τόσους ἐσένα ἐξακρίβωνα ἀμέσως καὶ μὲ βλέμμα σταθερὸ σὲ ἀκολουθοῦσα ὡς ποῦ πάλι σὲ ἔχανα.»

Καὶ τὴν διήγησιν τῶν ἀναμνήσεων των διέκοπτον ἢ διὰ νὰ ἐναγκαλισθῶσιν ἢ διὰ νὰ ἀνταλλάξωσι φίλημα.

Διαπρεπὴς μυθιστοριογράφος παρεπονεῖτο πρό τινος καιροῦ ὅτι θερμὸς καὶ εἰλικρινὴς ἔρως δὲν ἀναπτύσσεται πλέον μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅτι αἱ γυναῖκες ἀπώλεσαν τὸ φύλον αὐτῶν καὶ οἱ νέοι δὲν ἔχουσι πλέον τὴν ἡλικίαν των! ἐκ τοῦ γεγονότος δὲ τούτου διέβλεπε τὴν πτώσιν τοῦ αἰσθήματος, τῆς καλλιτεχνίας καὶ τῆς καλαισθησίας.

Καὶ ὁμως ἐὰν ὁ ἄπελπις συγγραφεὺς ἔβλεπε τοὺς ἐραστάς μας εἰς τοὺς μακρυνοὺς ἐκείνους περιπάτους των, διερχομένους ὥρας ὁλοκλήρους ὅτε μὲν ἐν εὐδαίμονι εὐγλωττία, ὅτε δὲ ἐν εὐγλώττῳ σιωπῇ· ἐὰν τοὺς ἔβλεπεν καθημένους πλησίον ἀλλήλων, πότε μὲν ἐρυθριῶντας ποτὲ δὲ ὠχριῶντας ἢ ἀτενῶς προσβλεπομένους ἐν ἀγία σιωπῇ — θὰ ἐπείθετο ὅτι ὑπάρχουσιν ἀκόμη ὑπὸ τὸν ἥλιον κάρδια γινώσκουσα καὶ νὰ λατρεῦσιν καὶ νὰ ἀγαπῶσιν, ὡς ἡ μεγάλη αὐτοῦ καρδιά ἐπεπόθει.

*

Εὐτυχὴς διέρρεεν ὁ βίος των καὶ εὐτυχεστέρας ὠνειροπόλουν ἡμέρας.

* *

Ἐφαντάσθησαν τὴν ἡμέραν τῶν γάμων των, προησθάνθησαν τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἡσθάνοντο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην· εἶδον μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς ἐν πανοράματι, τὴν μικρὰν ἀλλὰ κομψὴν κατοικίαν των μὲ τὰ μικρά της δώματα καὶ τὸ κατώγειον εἰς τὸ ὅποιον ἐκεῖνος θὰ εἰργάζετο ὡς ξυλουργός, διὰ νὰ ᾔηται πάντοτε πλησίον ἀλλήλων,

ἐφάντασθησαν τὰς διασκεδάσεις των κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας, τὴν ἀπόκτησιν ἑνὸς παιδίου — ὠραίου ὡς ὁ πατήρ του, κατ' ἐκείνην, — ἀγγέλου ὡς ἡ μήτηρ του κατ' ἐκείνον, ὠνειροπόλησαν καὶ αὐτοὶ ὡς τόσοι ἄλλοι, πάντα τὰ ἐπὶ γῆς ἀγαθὰ, χωρὶς νὰ σκεφθῶσιν, ὅτι ἡ ζωὴ ἡμῶν ὁμοιάζει μὲ ἱστὸν ἀράχνης τὸν ὁποῖον καὶ ἡ ἐλαφροτέρα τοῦ ἀνέμου πνοὴ δύναται νὰ καταστρέψῃ, λησμονήσαντες ὅτι ἡ εὐτυχία ὁμοιάζει μὲ διαυγῇ ρύακα τοῦ ὁποίου τὰ κρυσταλλώδη νάματα ἀρκεῖ νὰ θολώσῃ τυχαῖον περιστατικόν, ὡς ἡ ἰδιοτροπία φιλοταράχου παιδός.

Παρήλθον τρεῖς ἡμέραι καὶ ἡ Σμαράγδω δὲν εἶδε τὸν Γεώργιον· εἰς μάτην τὸν περιέμενεν εἰς τὸ παράθυρον ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους, εἰς μάτην ταχὺ ὡς ἀστραπὴ διέτρεχε τὸ βλέμμα της τὸν λόχον τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες διήρχοντο καθ' ἑκάστην πρωΐαν ὑπὸ τὰ παράθυρά της, ἀναζητοῦν ἐκείνον — ὁ Γεώργιος οὐδαμοῦ ἐφαίνετο.

«Μετετέθη ἄρά γε; ἀσθενεῖ; εἶνε τιμωρημένος; ἢ μὲ ἐγκατέλειψεν; ὦ Θεέ μου, τί συνέβη λοιπόν; θὰ παραφρονήσω...»

Καὶ ἐσχέπτετο πάντα ταῦτα, ἀλλὰ βασανίζουσα τὸν νοῦν της οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τὰ φρονήματα τοῦ Γεωργίου καὶ τὴν καρδίαν του τὴν ἐγνώριζε κατὰ βάθος, καὶ ἔκλαιεν, ἔκλαιεν ἡ δύσμοιρος παρὰ τὸ παράθυρον, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θὰ ἐπανέβλεπεν αὐτόν! ἀλλ' εἰς μάτην. Ἀπέπτῃ τὸ ἄσμα καὶ τὸ μειδιάμα ἐκ τῶν χειλέων της, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ, νάρκη κατέλαβε τὸ σῶμα της, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐσκιάσθησαν ἐν τοῖς κοιλώμασι αὐτῶν ἐκ τῶν ἀγρυπνιῶν.

Εἰς τὴν κυρίαν της, ἥτις τὸσον τὴν ἠγάπα, καὶ ἡ ὁποία μετ' ἐκπλήξεως τὴν ἠρώτησε τί εἶχεν, ἀπεκρίθη ὅτι πρὸ ἡμερῶν τῆς 'πνοῦσε τὸ κεφάλι της.

— Νὰ κράξωμεν λοιπόν τὸν ἱατρόν;

— Ἄ ὄχι, εὐχαριστῶ κυρία μου, κάποτε ὑποφέρω ἀπὸ αὐτὸν τὸν κεφαλόπονον, ἀλλὰ μόνος του μοῦ ἀπερνᾷ, δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ αὐτή.

Εὗρε μυρίας δικαιολογήσεις νὰ κρύψῃ τὸν πόνον της, τίς οἶδε διατί ἴσως διότι ἐφοβεῖτο τὴν κατασχόνην τῆς ἐγκαταλείψεως.

Τὴν τρίτην ἡμέραν κατελήθη ὁ ὁ ἀγωνίας, ἀπεφάσισε νὰ

ὑπάγῃ μόνη της τὴν ἐσπέραν μέχρι τοῦ στρατῶνος, ὅπως πληροφορηθῇ περὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐπραξέ.

Εὗρε τὸν σκοπὸν ἔξωθεν τοῦ πυλῶνος καὶ τρέμουσα τὸν ἠρώτησεν.

« Εἶνε ἐδῶ ὁ στρατιώτης Γεώργιος Δ . . ; — Τί ἔγεινε ;

— Εἶνε συγγενὴς σου ;

— Ναὶ συγγενὴς μου, εἶνε ἐδῶ ; πές μου σὲ παρακαλῶ . . .

— Εὐρίσκεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον, κυρία μου, πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἶνε ἄρρωστος.

— Βαρεῖά ;

— Βαρεῖά λέει ; ὑπέφερε πολὺ ὁ δυστυχισμένος· τώρα ὁμως καθὼς λέγει ὁ κύρ γιαντρός, πηγαίνει καλλήτερα. »

Ἡθέλησε κάτι νὰ εἴπῃ, ἀλλ' ἐκρατήθη εἰς τὰ χεῖλη της ἡ φωνή, ἀνελύθη εἰς δάκρυα μετὰ λυγμῶν, καὶ ἔφυγε κλονουμένη, ὥς νὰ ἔφευγε τὸ ἔδαφος ὑπὸ τοὺς πόδας της. Μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν ὁποίαν ἐνεπιστεύθη φεύγουσα εἰς τὴν ὑπηρέτριαν (διότι ἡ κυρία εἶχεν ἐξέλθει τὴν ἐσπέραν ἐκείνην) ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης της καὶ ἔκλαυσε τόσον, ὥστε ἀνεκουφίσθη ὀλίγον.

Κατόπιν ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸ πρᾶγμα μετὰ σκέψεως καὶ ἐν τῇ θλίψει της εὗρε παρηγορίαν τινά, ὅτι δηλαδὴ δὲν τὴν ἐγκατέλειψεν ἐκεῖνος, ὥς ἐπὶ στιγμὴν ὑπώπτευσεν καὶ δεύτερον ὅτι ἡ θέσις τῆς ὑγείας του ἐβελτιοῦτο. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατάστασις της αὐτῇ ὑπῆρξε μεταβατικὴ, διότι ἐπανῆλθε τὸ πνεῦμα της εἰς ὠρισμένον ἤδη πλέον κύκλον ἀγωνίας καὶ φόβου, εἰς τὴν ἀσθένειάν του. Ἡθελε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, νὰ καθήσῃ παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ, νὰ γίνῃ ἐκεῖνη ἡ νοσοκόμος του, νὰ μείνῃ νύκτας ὁλοκλήρους ἄγρυπνος πλησίον του, ἀλλὰ σκεπτομένη ταῦτα πάντα ἠρυθρία καὶ τρόπον τινὰ δικαιολογοῦσα ἑαυτὴν ἔλεγε : « Ἐγὼ ἐντὸς τοῦ στρατῶνος ; ἐνώπιον τῶν στρατιωτῶν ; μία κόρη ; ὦ εἶναι ἀδύνατον ! ἀδύνατον ! »

Ἡ ταλαίπωρος κόρη εἶχε τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς παρθενίας της καὶ τὸ ἠθικὸν σθένος τῆς ἀγνότητός της. Μὴ δυναμένη νὰ εὕρῃ διέξοδον ἐγκατέλειπε ἑαυτὴν εἰς τὴν τύχην . . .

Κατῶρθωσε νὰ μάθῃ ἐκ νέου τὴν παρήγορον εἰδήσιν, ὅτι ὁ Γεώργιος εὐρίσκετο ἐν ἀναρρώσει, καὶ ὅτι ὁ ἰατρός θὰ τοῦ ἐπέ-

τρεπε τὴν ἐξοδὸν ἐκ τοῦ νοσοκομείου. Ἡ χαρά της ὑπῆρξεν ἀπερίγραπτος, ἐνόμιζεν ὅτι τὸν ἔβλεπεν εἰς τὸ ἀγαπητὸν προαύλιον τοῦ στρατῶνος, ὡχρὸν καταβεβλημένον, ἀλλὰ τέλος πάντων ὑγιᾶ.

Κατ' οὐδένα λόγον δὲν ἐνόει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ παράθυρον ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ὁποίου ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θὰ τὸν ἔβλεπεν μετὰ δωδεκαήμερον χωρισμόν. Τὰς ἐργασίας της ἐξετέλει ἤδη μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ τοῦτο ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἀγαπητὸν παράθυρόν της.

Αἶφνης, ἐνῶ εὐρίσκετο ἐπὶ τοῦ παραθύρου ἔχουσα τὰ βλέμματα προσηλωμένα εἰς τὴν ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ στρατῶνος θύραν, διακρίνει τὸν Γεώργιον, . . . Ἐγείρεται, ὑφώνει τὰς χεῖρας θέλουσα καὶ μακρόθεν νὰ τὸν χαιρετήσῃ· θέλει νὰ φωνάξῃ, νὰ τὸν κράξῃ, ἀλλ' ἡ βιαία πνοή της δὲν τὴν ἀφίνει, τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς πλημμυροῦσιν καὶ σκοτίζουσι τοὺς ὀφθαλμούς της, γονατίζει ἀσυνειδήτως ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ βᾶθρου τοῦ παραθύρου, ἐκτείνει τὰς χεῖρας της εἰς τὸ κενὸν ὡς νὰ ἦτο πλησίον της ἐκεῖνος, διὰ νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ. . . . ἀλλ' οἴμοι! τὸ εὐχαρισῶμα κλίνει μοιραίως πρὸς τὰ ἐμπρός, χάνει τὴν ἰσορροπίαν καὶ πίπτει. . . πίπτει. . . ἐκ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ὕψους, ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐγερθῇ πλέον.

Ὁ φρικώδης δοῦπος ἀντήχησεν ἀπαισίσως εἰς τὸν ἀέρα καὶ τίποτε πλέον.

Δύσμοιρος κόρη, τίς θὰ ἠδύνατο ποτὲ νὰ μαντεύσῃ ὅτι τοιοῦτον ἐπεφυλάσσετο εἰς σὲ τέλος;

Ὑπέφερες, ἐστέναξες, ἔκλαυσες, διήλθες ἡμέρας ἀγωνιῶν καὶ πόνων καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐνόμισες ὅτι ἡ τύχη ἤρχισε νὰ σοὶ προσμειδῇ, καθ' ἣν στιγμὴν ἔτεινες τὰς χεῖρας ἵνα συλλάβῃς τὴν μάγον εὐτυχίαν, σκληρὰ μοῖρα σὲ ὠθήσῃ καὶ ἔπεσες, ἔπεσες εἰς τὸν τάφον!

Οἴμοι οὕτω πίπτουσιν εἰς τὸ χάος ἐκ τοῦ ὕψους, εἰς ὃ ἀνέρονται πᾶσαι αἱ εὐγενεῖς ὑπάρξεις!

Ἡ πτώσις σου, ταλαίπωρος κόρη εἶνε ἡ ἀλληγορικὴ εἰκὼν τοῦ βίου μας. Ὑφούμεθα, ἐκτείνομεν τὰς χεῖρας, ἵνα συλλάβωμεν τὴν ποθουμένην εὐτυχίαν, καὶ πίπτομεν, πίπτομεν, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον εἰς τὸ χάος!

“Όταν οί γείτονες τήν ἀνήγειραν νεκράν πλέον ὅπως τήν μεταφέρωσιν εἰς τήν οἰκίαν, περιέδεσαν τήν αἰμόφυρτον καί φρικωδῶς συντετριμμένην κεφαλὴν της διὰ τοῦ ἐκ μετάξης κινδύνου ἐκείνου μανδηλίου, ὅπερ ἔφερεν εἰσέτι εἰς τὸν λαιμόν της.

Ὁ ἀτυχὴς Γεώργιος τίποτε δὲν ἐνόησε. Κατὰ τύχην καθ’ ἣν στιγμὴν τὸ ἀπαίσιν γεγονός συνέβαινεν, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένους, δύο δὲ φίλοι καὶ συστρατιῶται του οὔτινες καὶ ἐγνώριζον τὸ μυστικόν του καίτοι ἔμαθον τὸ δυστύχημα τὸ ἀπέκρυψαν εἰς αὐτόν. Ἐκεῖνος τήν περιέμενεν νὰ τήν ἴδῃ εἰς τὸ παράθυρον ἐνῶ ἐκείνη τὸν ἐπρόσμενεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁλην ἐκείνην τήν ἡμέραν παρεπονεῖτο κατ’ αὐτῆς, διότι μόνον ἐπὶ στιγμὴν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ παράθυρον.

— «Μὲ μιᾶς ἐγάθη ἀπὸ τὰ μάτια μου—ἔλεγεν—διατί λοιπὸν νὰ μὴ βγαίνῃ ἀφοῦ ἔχει τόσον καιρὸ νὰ μὲ ἰδῇ καὶ νὰ τὴν ἰδῶ;»

Ἦθελε νὰ τήν εἰκαιολογήσῃ ἀλλὰ δὲν εὗρισκε ἰσχυροὺς πρὸς τοῦτο λόγους· τήν ἐπομένην ἡμέραν ἡ ἀγωνία του ἐφθασε πλέον εἰς τὸ κατακόρυφον.

— «Κλεισμένο τὸ παράθυρό της; καὶ διατί; ὦ αὐτὸ εἶναι φρικτὸ πρᾶγμα, αὐτὴ εἶναι σκληρότης χειροτέρα ἀπὸ τὸ θάνατο»

Καὶ ὅλοι τοῦ ἔκρυπτον τὸ φοβερὸν μυστικόν.

Ἐσκέφθη νὰ ὑπάγῃ μέχρι τῆς οἰκίας της· ἐδοκίμασε μάλιστα, ἀλλ’ οἱ τρέμοντες ἐκ τῆς ἀσθενείας πόδες του ἡρνήθησαν αὐτῷ τὴν χάριν.

Ἐκάλεσεν ἓνα τῶν πιστοτέρων φίλων του καί:

«Νικόλα—τῷ εἶπε—μίαν χάριν ζητῶ ἀπὸ ἐσέ, ἀλλὰ δὲν θὰ μοῦ τὴν ἀρνηθῇς.»

Ὁ δυστυχὴς Νικόλας ὠχρίασεν, ἐνόησε περί τινος ἐπρόκειτο

«Λέγε, φθάνει νὰ εἴπωρῶ, ξέρεις πόσο σὲ ἀγαπῶ καὶ εἶναι περιττὸν νὰ μὲ παρακαλῇς.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ· ἀλλὰ τῇ χάρι αὐτῇ δὲν θὰ σ’ τὴν λησμονήσω, θέλω νὰ πᾶς μὲ κάθε τρόπο ’ς τὴν Σμαράγδω καὶ νὰ τῆς πῇς ἀπὸ μέρους μου, ὅτι μὲ ἔχει νὰ τρελλαθῶ μὲ τὸν τρόπο της, νὰ τῆς πῇς ὁ Γιώργης μούπε; αὐτοὶ εἶνε οἱ ὄρκοι σου; θέλω νὰ μάθῃς ἀπὸ αὐτὴ τί τῆς ἔκαμα καὶ ἐγάθηκε· νὰ τῆς πῇς ὅτι ἤμουν ἀσθενὴς καὶ αὐτὴ ἦτον ἡ αἰτία ὅπου μὲ

ἔχασε, γιατί αὐτὸ θὰ ἦνε τὸ παράπονό της, ὅπου δὲν θέλει νὰ προβάλη, νὰ τῆς πῆς ἀκόμη ὅτι ἂν ἐξακολουθήσῃ νὰ μὴ βγαίνει, νὰ μὴ τὴν βλέπω, θ' ἀποθάνω ἀπὸ τὸν πόνο μου.»

Καὶ ταῦτα λέγων ἐνηγκαλίζετο τὸν φίλον του τρέμων, καὶ μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸν παρεκάλει . . .

Τὴν ἰδίαν ἐκείνην στιγμὴν ἀκριβῶς οἱ κώδωνες τῆς γειτο-
νικῆς ἐκκλησίας ἔκρουον πενθίμως οἰονεὶ ἀποχαιρετίζοντες διὰ
τελευταίαν φορὰν τὸ κηδεύμενον σῶμα τῆς ἀτυχοῦς Σμαράγδως.

Ὁ ταλαίπωρος Νικόλας ὁ ἐπιστήμιος φίλος δὲν ἠδυνήθη νὰ
κρατηθῇ· ἔκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ στήθος τοῦ φίλου του καὶ
ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

— Ὑπομονὴ Γεώργη μου, πρέπει νὰ σοῦ τὸ πῶ, γραφτό
τῆς ἦταν, ἡ κακότυχη Σμαράγδω σου ἀπέθανε . . .

— Ἀπέθανε; ἀπέθανε; ἡ Σμαράγδω μου εἶπες; ἄχ!

Μία σπαραξικάρδιος κραυγὴ ἐξῆλθε τοῦ στήθους του, δι' ὑπερ-
ανθρώπου δυνάμεως ἐξέφυγε ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ φίλου του,
ἔφθασε ὡς ἐξηγριωμένη λέαινα μέχρι τῆς μεγάλης θύρας τοῦ
στρατῶνος, καὶ ὡς κεραυνόπληκτος ἔπεσε λιπόθυμος ἐπὶ τοῦ
ἐδάφους. Δύο νοσοκόμοι καὶ ὁ φίλος του τὸν μετέφερον εἰς μίαν
αἵθουσαν τοῦ νοσοκομείου ἀναίσθητον, καὶ τῷ παρέσχον τὰς
δεούσας περιθάλψεις, ὅταν δὲ ἀνέλαβε καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς
του, εἶπε μὲ ἀσθενῆ καὶ διακεκομμένην φωνὴν εἰς τὸν φίλον του.

— «Νικόλα, μὴ φύγῃς· ἔχω ἀνάγκην νὰ σοῦ πῶ. . .»

Οἱ δύο φίλοι ἔμειναν μόνοι ἐν τῇ αἰθούσῃ· πρῶτος ὁ Γεώρ-
γιος διέκοψε τὴν σιωπὴν. Ὑπεκρίθη γενναϊότητα εἰς τὸν φίλον
του, ὑπομονὴν καὶ σθένος ψυχῆς, ἠθέλησε νὰ μάθῃ λεπτομερῶς
τὰ καθέκαστα τοῦ θανάτου τῆς ἀτινα καὶ ἠκροάσθη ψυχρὸς καὶ
ἄφωνος, συστρέφων μόνον ἐκάστοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ συσπῶν
τὰ κάτωχρα χεῖλη του.

Ἡ αἰφνιδία αὕτη μεταβολὴ ἐφάνη παράδοξος εἰς τὸν φίλον
του, ἀλλὰ μόνος του ἔσπευσε νὰ διασκεδάσῃ πᾶσαν τυχὸν ὑπό-
νοιαν, λέγων:

«Πρέπει νᾶχω ὑπομονὴ εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα» καὶ ἐστή-
ριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς παλάμης σύννους καὶ ἄφωνος!

*

Τὴν ἐπαύριον, ἐνῶ οἱ στρατιῶται ἐξετέλουν γυμνάσια τάγ-
ματος ἐν τῇ μεγάλῃ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ ὁ στρατὸν σχε-

δὸν ἦτο ἔρημος, ὑπὸ τὰς εὐρείας αὐτοῦ στοὰς ἀντήχησεν εἰς πυροβολισμός.

Οἱ μάγειροι, οἱ θαλαμοφύλακες καὶ δύο γραφεῖς, ἔσπευσαν ἀμέσως καὶ εὗρον τὸν ἀτυχῆ Γεώργιον κυλισμένον εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἀλλὰ πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ τὸν ἀνεγείρῃσιν, εἶχεν ἐκπνεύσει.

Ὁ δῦσμοιρος ἐγίνωσκε ὅτι ἡ Σμαράγδω του τὸν περιέμενεν, ἠθέλησε νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς μετ' αὐτῆς περιπάτους τοῦ εἰς τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ὅπου ἡ ἀποχώρησις δὲν κτυπᾷ τὴν ἐννάτην ἐσπερινὴν ὥραν! . . .

Οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐκλαυσαν καὶ τὸν ἐσυγχώρησαν· ἀλλ' ἐσυγχωρήθη ἄρά γε καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ;

Ζάκυνθος

Διονύσιος Ἡλιακόπουλος

Η Θ Ε Λ Α

Τῆς κεφαλῆς σου ἤθελα νὰ εἴμουνα στολίδι
Μὲ τὰ χρυσὰ μαλλάκια σου νὰ παίζω νὰ γελῶ,
Καὶ τοῦ χεριοῦ σου ἤθελα νὰ ἤμουν δακτυλίδι
Τὰ κορδυνέλια δάκτυλα ὁλοένα νὰ φιλῶ.

Τῆς τραχηλῆς σου ἤθελα νὰ εἴμουν ἡ δαρτέλα
Τοῦ βελονδέριον σου λαιμοῦ τὰ κάλλη νὰ θωρῶ,
Καὶ τοῦ κορσέ σου ἤθελα νὰ εἴμουν ἡ κορδέλλα
Εἰς τ' ἄγια τοῦ στήθους σου κ' ἐκεῖ νὰ προχωρῶ.

Νὰ εἴμουν τοῦ καθρέπτη σου ἤθελα τὸ χρυστάλλι
Ν' ἀντανακλῶ τὰ κάλλη σου στὸ ἀργυρὸ γυαλί·
Τῆς κλίνης σου νὰ εἴμουνα ἤθελα προσκεφάλι
Ἐπάνω μου νὰ ἀκουμβᾷς τὴ θεία κεφαλῇ.

* Ἀχ, ἤθελα καὶ πρὸ πολὺ, νὰ εἴμουν συντροφός σου
Καὶ φίλος σου ἀχώριστος ἐγὼ ὅπου κι' ἄν πᾶς,
Νὰ σ' ἔχω γυναικοῦλα μου κ' ἐγὼ νᾶμαι δικός σου,
Νὰ σὲ λατρεύω ἄπειρα καὶ σὺ νὰ μ' ἀγαπᾷς.

Ἐν Καλάμῃς 1888

Δ. Μπενῆ Ψάλτης